

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/31/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8824200703
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Har Tzvi
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8824200703.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Har Tzvi a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Moniky Tobiašovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých maloletá W.perková, nar. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Q. A. S., A. X. 5, Q. nad S., na návrh matky: G. F., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXX, zast.: JUDr. Monika Ilčíšinová, advokátka, Herľanská 547, Vranov nad Topľou, za účasti otca: P. Q., nar. X.X.XXXX, bytom Q. N. XXX, o udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8P/35/2024-49 zo dňa 12.11.2024, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

- Matka sa podaným návrhom domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd za otca udelil súhlas na zmenu priezviska maloletej dcéry W. z priezviska Q. na priezvisko F..
- Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že návrh matky zamietol.
- Vychádzal zo zisteného skutočného stavu, podľa ktorého rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 6P/50/2018 zo dňa 15.5.2018 bola maloletá W. Q. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec zaviazaný platením výživného po 150,- eur mesačne. Styk otca bol upravený schválením rodičovskej dohody, v zmysle ktorej je otec oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou W. každú nepárnu sobou v čase od 16.00 do 17.00 hod. na verejne prístupnom mieste v okrese Q. A. S., prvé tri stretnutia počas prvých 15 minút za prítomnosti matky. Otec je oprávnený telefonicky sa kontaktovať s maloletou dcérou každú párnú stredu v čase od 16.00 do 16.15 hod. na telefónnom čísle matky. Právoplatnosť rozhodnutia nastala dňom 02.10.2023. Súd zamietol dva návrhy matky na zmenu priezviska v konaniach sp.zn. 6P/26/2021, 8P/190/2018 a 8P/9/2023. V súdnom konaní vedenom pod sp.zn. 8P/71/2024 súd rozsudkom zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú na sumu 200€ mesačne. Matka tvrdila, že otec nemá záujem o W.. Od minulého roka otec dcéru ani nevidel, nekontaktuje ani matku, aby sa opýtal ako sa dcéra má, či niečo nepotrebuje. Dcéra nastupuje do školy a budú sa jej pýtať, prečo sa nevolá ako mama. Dcéra sama si žiadala od otca, aby jej zmenil priezvisko. On sa vyjadril, že so zmenou nesúhlasí. Maloletá W. nemá k otcovi vytvorený žiaden vzťah, otca vôbec nespomína. Aj keď otec za ňou prišiel nechcela s ním odísť, nechcela ani vyjsť z domu, plakala a následne aj zle spala. Nerobilo jej dobre, že musela chodiť na stretnutia do Q., nechcela otca vidieť. Otec so zmenou priezviska u maloletej dcéry nesúhlasí. Priezvisko, ktoré dcéra nesie nie je hanlivé,

takže nevidí dôvod na zmenu. Maloletá sa tak správa preto, lebo od mala ju učili, že on nie je otec ale ujo. Pred psychologičkou sa samotná matka vyjadrila, že bude robiť všetko preto, aby dcéra nevedela kto je jej otec. Ak aj v minulosti prejavila dcéra záujem ostať pri stretnutí sama s otcom, matka hneď zasiahla a povedala, že v žiadnom prípade, že ona bude prítomná pri stretnutí. Matka nereagovala ani na upozornenia pani psychologičky. Otec nemal možnosť tráviť čas s dcérou, nemohol ju ani raz pokočíkovať, nemohol vstúpiť na ich pozemok. Zo strany matky a starej matky počúval len zákazy a vyhrážky. Otec potvrdil, že s dcérou sa dlhodobo nestretáva. On o stretnutia mal záujem, ale matka ich buď ignorovala alebo robila všetko preto, aby sa stretnutia neuskutočnili. Otec sa snažil dcéru telefonicky kontaktovať, ale nemohol sa dovolať, telefón bol vypnutý. Otec aj aktuálne má záujem o stretávania s maloletou W.. Vidí však, že dieťa je nahovorené proti nemu, nechce sa naňho ani pozrieť. Dôvodom, prečo maloletá nemá k nemu vytvorený pozitívny vzťah je manipulácia zo strany matky a starej matky. Od mala jej bolo hovorené, že on je ujo. Pokiaľ ide o plnenie jeho vyživovacej povinnosti je pravdou, že mu vznikol dlh, keďže v mesiacoch január, február bol bez práce. Nemal teda príjem na vyplatenie výživného. Dlh už čiastočne vyrovnal a to v sume 700,- eur. Otec naďalej pracuje ako živnostník s miestom výkonu práce v O.. Zo zisťovania názoru maloletej vyplynulo, že má negatívny postoj k otcovi. Dieťa nevedelo uviesť meno otca, tvrdilo, že ho nepozná a tiež nepozná členov jeho rodiny. Opakovane maloletá uvádzala, že sa volá W. F..

4. Na základe vykonaného dokazovania súd prijal právny záver, že vzťahy rodičov po prerušení ich spolužitia sú dlhodobo konfliktné. Z predchádzajúcich súdnych konaní je zrejmé, že otázka úpravy styku otca s maloletou W. bola opakovane riešená súdom aj za využitia služieb psychológa prostredníctvom nariadeného neodkladného opatrenia. Zo záverov súdnych konaní a tiež psychologického vedenia rodičov možno konštatovať, že matka nemotivovala dieťa ku stretnutiam s otcom, maloletú na styk riadne nepripravovala. Odporúčania psychologičky nechcela rešpektovať. Na stretnutia buď neprišla vôbec alebo odmietala nechať otca s dcérou osamote tak, aby sa mohol medzi nimi vytvárať pozitívny vzťah. Maloletá W. žije od narodenia v domácnosti s matkou a starými rodičmi, ktorí sú voči otcovi negatívne nastavení a je teda prirodzené, že maloleté dieťa preberá názory osôb, ktoré považuje za osoby blízke. Možno konštatovať, že styk otca s maloletou dcérou sa neuskutočnil už viac ako rok a tiež, že maloletá nemá k otcovi vytvorenú pozitívnu citovú väzbu. Takýto stav však nemožno pričítať len na ťarchu otca s dôsledkom udelenia súhlasu na zmenu priezviska dieťaťa, pokiaľ matka taktiež nesie jej diel zodpovednosti. Súd musel prihliadať na mieru jej zavinenia na stave znamenajúcom obmedzenie styku otca s dcérou. Maloletá W. začala od septembra XXXX navštevovať základnú školu a podľa tvrdení matky si zmenu priezviska praje samotná dcéra. Súd preto pristúpil k zisteniu názoru maloletej, z ktorého možno vyvodit', že dieťa otca vníma v negatívnom svetle. Maloletá je na matku citovo naviazaná. Keďže je zatiahnutá do rodičovského konfliktu automaticky sa stavia na stranu matky, ktorá je pre ňu najbližšou milujúcou osobou. Je prirodzené, že dieťa kopíruje názor rodiča, s ktorým žije v spoločnej domácnosti a na ktorého je viac citovo naviazané. Vzhľadom na vzájomné negatívne emócie rodičov nemožno od dieťaťa požadovať, aby neutrálne zaujalo postoj k otázke zmeny jeho priezviska. S prihliadnutím na vek maloletej je možné uviesť, že dieťa vníma konflikty rodičov a táto situácia má dopad aj na jej názor k zmene priezviska. Maloletá bez zaváhania rozprávala na súde len o jej priezvisku, na akékoľvek iné témy nereagovala, alebo odpovedala len jednoslovné. Otec sa s maloletou dcérou síce nestretáva, ale riadne si plní vyživovaciu povinnosť. Dlhé výživné, ktoré mu vzniklo v dôsledku nepriaznivej finančnej situácie už vyrovnal. S poukazom na zistený skutočný stav nemožno konštatovať existenciu závažných dôvodov potrebných pre udelenie súhlasu na zmenu priezviska (otec si plní vyživovaciu povinnosť na dcéru, nestratil k dieťaťu citový vzťah, napriek problémom pri stretávaní sa s maloletou má záujem o kontakt s ňou a nebol potvrdený vážny dôvod, pre ktorý by nebolo v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby sa u neho udržiaval a prehľboval pocit spolupatričnosti s otcom). Vzhľadom na uvedené súd návrh matky ako nedôvodný a nezodpovedajúci záujmu maloletého dieťaťa zamietol.

5. Proti rozsudku podala odvolanie matka maloletej. Navrhla rozsudok zmeniť a vyhovieť jej návrhu, v odvolaní uviedla, že mal. W. má traumu z toho, že sa nevolá ako matka. V škole, v ktorej sa všetky deti poznajú, čelí výsmechom, že nepatrí do rodiny matky, keďže má iné priezvisko. Sama sa identifikuje ako W. F.. Pri upozornení na priezvisko plače a odmieta ho.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má

zákonne náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

7. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol. Odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje.

8. Súd prvej inštancie v rozsudku uviedol skutkový stav, z ktorého vychádzal, a z tohto skutkového stavu vychádza aj odvolací súd bez toho, aby tento skutkový stav opätovne uvádzal vo svojom rozhodnutí. Rovnako odvolací súd neopakuje právne závery, ktoré uviedol súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (uznesenie NS SR sp. Zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.1.2020). „Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (ÚS SR vo veciach II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

9. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci, vyvodil z neho tomu prislúchajúce skutkové závery a vec správne právne posúdil. Uplatnené odvolacie dôvody nenašli v rozhodnutí odvolacieho súdu svoje opodstatnenie.

10. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

11. Matka v odvolaní namieťa správnosť záveru súdu prvej inštancie, poukazuje na to, že dcéra ťažko znáša, že má odlišné priezvisko ako jej matka a že sa jej v škole smejú, že nepatrí do rodiny matky.

12. Podľa § 35 zákona číslo 36/2005 Z.z. o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

13. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku, zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Podľa § 8 zákona o mene a priezvisku, zmena mena alebo zmena priezviska maloletého sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom maloletého, alebo s § 4 ods. 2, alebo ak by bola v rozpore s právnym poriadkom alebo tradíciou iného štátu, ak štátny občan Slovenskej republiky je tiež štátnym občanom iného štátu.

15. Zmena priezviska maloletého dieťaťa je závažným zásahom súdu do rodinného života účastníkov konania, preto je potrebné k nemu pristupovať prísne reštriktívne, len existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by zakladali potrebu vyhovieť návrhu v záujme najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa (viď rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21CoP/24/2019 zo dňa 30.7.2019). Ak sa rodičia nedohodli o podaní žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa príslušnému správne orgánu, dá súd súhlas na podanie tejto žiadosti jedným z rodičov iba v prípade, ak sú na to závažné dôvody. Tak tomu bude napr. v prípade, ak rodič, ktorý so zmenou priezviska maloletého dieťaťa nesúhlasí, neplní svoje povinnosti voči dieťaťu, nejaví o neho záujem a stratil k nemu zrejme citový vzťah, alebo ak z iného vážneho dôvodu nie je v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby u neho bol udržiavaný a prehlbovaný pocit spolupatričnosti s týmto rodičom. (Rozsudok Najvyššieho súdu ČSR z 19. 8. 1971, 1 Cz 50/71).

16. Z vykonaného dokazovania nevyplývajú žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bola dôvodná zmena priezviska maloletej určená pri jej narodení na základe rodičovskej dohody. Matka v konaní uvádzala, že otec sa s dcérou nestretáva, súdom určený styk sa nerealizuje. Dôvody, pre ktoré styk neprebíha, však nie je možné pričítať na farchu otca. Mal. W. je zverená do osobnej starostlivosti matky. Zo zákonného obsahu rodičovských práv a povinností rodičov voči mal. deťom vyplýva aj povinnosť dieťa vychovávať tak, aby boli rešpektované jeho práva na zachovanie a rozvíjanie vzťahu s druhým rodičom aj po rozpade ich vzájomného vzťahu. Nie je akceptovateľné, že mal. W. svojho otca volá ujo a nevie uviesť ani mená jeho najbližších príbuzných. Taktiež neriešenie odmietania stretávania sa dcéry zo strany matky nie je akceptovateľné. Ako to už mnohokrát bolo vyslovené v rozhodnutiach súdov, je v najlepšom záujme maloleteho dieťaťa aby sa stretávalo s oboma rodičmi v miere čo najrovnocennejšej.

17. Ďalším zo závažných dôvodov pre zmenu priezviska by mohla byť skutočnosť, že otec si neplní zákonnú vyživovaciu povinnosť. Z obsahu spisu je zrejmé, že otec si svoju vyživovaciu povinnosť v období dvoch mesiacov neplnil v dôsledku straty príjmu, svoj dlh vyrovnal a v súčasnosti si vyživovaciu povinnosť plní pravidelne.

18. Odvolací súd kladie veľký dôraz na to, aby v konaniach týkajúcich sa maloletých detí súdy pri svojom rozhodovaní zisťovali názor dieťaťa a pri rozhodovaní tento brali do úvahy. Súd v konaní zisťoval názor mal. W., ktorá uviedla, že sa chce volať ako mamka. Otca nepozná. Z výpovede mal. nevyplynuli žiadne skutočnosti svedčiacie o tom, že používanie priezviska otca je pre ňu traumatizujúce, alebo dehonestujúce tak, ako to neskôr opísala jej matka v odvolaní.

19. Zmena priezviska znamená pretrhnutie väzieb a identity s otcom a jeho rodinou. Hoci si mal. W. praje mať priezvisko ako jej mama, odvolací súd má za to, že jej pranie je potrebné porovnať so záujmom na zachovaní a rozvoji väzieb s otcom a jeho rodinou a v danom prípade je potrebné uprednostniť zachovanie a rozvoj týchto väzieb. Odvolací súd má za to, že je nevyhnutne potrebné, aby došlo k obnoveniu a rozvoju vzájomného vzťahu otca a dcéry, ktorý neprebíha napriek existencii súdnej úpravy. Otec má možnosť v prípade, ak styk neprebíha, požiadať o výkon súdneho rozhodnutia, v rámci ktorého môžu byť prijaté rôzne opatrenia za účelom pomoci pri procese obnovenia vzťahov, ako napríklad asistovaný styk, odborná pomoc, atď.. Súčasný stav, kedy styk vôbec neprebíha a dcéra otca volá ujo je v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloleteho dieťaťa a hrozí, že pri neexistencii prijatia opatrení dôjde k úplnému zániku citových väzieb otca a dcéry.

20. V konaní nebol zistený žiaden iný závažný dôvod, ktorý by odôvodňoval udelenie súhlasu k podaniu žiadosti o zmene priezviska maloletej.

21. Zhrnúc doposiaľ uvedené, odvolací súd nevzhladol opodstatnenosť podaných odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku. Súd prvej inštancie dospel pri rozhodovaní k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhladol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

23. Súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného ani odvolacieho konania.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).